

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě, složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína, v právní věci žalobce: **S O V I S s. r. o.**, Hradec Králové, Pardubická 852/10a, IČ: 25253697, zastoupen Mgr. Šimonem Slezákem, advokátem, se sídlem Hradec Králové, Ulrichovo náměstí 737, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, Praha 10, Vršovická 65, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 2. 2009, č. j. 53/550/09-Tro, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2013, č. j. 6 Ca 117/2009 – 28,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím České inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Hradec Králové, ze dne 9. 12. 2008 byla žalobci (dále „stěžovatel“) uložena pokuta ve výši 300.000 Kč dle § 66 odst. 3 písm. b) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů (dále „zákon o odpadech“) a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč. Důvodem pro uložení sankce bylo předání odpadů spadajících do kategorie stavební a demoliční odpady (kat. č. 17 05 04 a č. 17 09 04), v celkovém množství 4.800 tun, neoprávněným osobám. Proti uvedenému rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, které bylo rozhodnutím Ministerstva životního prostředí (dále „žalovaný“) ze dne 26. 2. 2009, čj. 53/550/09-Tro, zamítnuto. Žalovaný zároveň potvrdil v celém rozsahu rozhodnutí prvostupňového správního orgánu.

Rozhodnutí žalovaného napadl stěžovatel správní žalobou, v níž namítal nesprávnou úvahu správních orgánů ohledně uložené sankce. Zdůraznil, že výše pokuty je nepřiměřeně přísná v porovnání s mírou ohrožení či potencionálního poškození životního prostředí. Dodal, že k poškození životního prostředí nedošlo a míra jeho ohrožení byla spíše teoretická. Stěžovatel rovněž popisoval, jakým způsobem neoprávněné osoby s odpadem nakládaly, a upozornil, že se nejednalo o odpad spadající do kategorie nebezpečných odpadů. Navíc uvedl, že správnímu orgánu předložil seznam všech osob, kterým odpad předával, a přispěl tak k odhalení správního deliktu. V závěru namítal, že výši uložené pokuty nemůže odůvodňovat ani porovnání s horní hranicí pokuty, kterou je možné za spáchaný delikt uložit.

Rozsudek Městského soudu v Praze

Městský soud v Praze (dále „městský soud“) zamítl správní žalobu rozsudkem ze dne 30. 8. 2013, čj. 6 Ca 117/2009 – 28, napadeným nyní posuzovanou kasační stížností. Městský soud vyšel z předpokladu, že stěžovatel nerozporuje spáchaní správního deliktu, ale toliko výši uložené sankce.

Konstatoval, že pro hodnocení pokuty uložené v situaci, kdy jde o ohrožení životního prostředí, je určujícím aspektem pro stanovení její výše závažnost ohrožení. Právě s hlediskem závažnosti se dle městského soudu správní orgány vypořádaly a všechny podstatné okolnosti hodnotily. Uvedl, že správní orgány vzaly v potaz okolnosti svědčící ve prospěch i neprospěch stěžovatele (délku deliktního jednání, množství odpadu, další nakládání s odpadem). Vzhledem k tomu, že všechny podstatné okolnosti byly správními orgány hodnoceny, dospěl městský soud k závěru, že výše pokuty byla řádně odůvodněna a úvahy žádným způsobem nevybočily z mezí správního uvážení.

Kasační stížnost

Kasační stížností ze dne 8. 10. 2013 napadá stěžovatel rozsudek městského soudu z důvodů obsažených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Městskému soudu konkrétně vytýká nesprávný výklad ustanovení § 67 odst. 2 zákona o odpadech, dle něhož se při stanovení výše pokuty přihlíží zejména k závažnosti ohrožení, popřípadě míře poškození životního prostředí. Domnívá se, že v porovnání s těmito kritérii je pokuta nepřiměřeně přísná. Ačkoli uznává, že ke spáchaní deliktu došlo, má za to, že míra ohrožení životního prostředí byla spíše teoretická a veškerým okolnostem případu by odpovídala pokuta ve výši 50.000 Kč.

K jednotlivým skutkovým okolnostem dodává, že v případě společnosti O2 Czech republic spol. s r.o. nebyl odpad k terénním úpravám využit a k ohrožení životního prostředí tak dojít nemohlo. Obdobně nebylo ohrožení životního prostředí prokázáno v případě předání odpadu J. R. a zcela zanedbatelné ohrožení představovalo předání odpadu G. N., neboť následně došlo k předání odpadu osobě oprávněné. Stěžovateli se pokuta jeví nepřiměřeně přísná i v tom ohledu, že zákon umožňuje uložení pokuty v minimální výši. Dodává, že při předávání odpadů spoléhal na obchodní zvyklosti a

pokračování

prohlášení osob, které od něj odpad převzaly. Dobrou víru při nakládání s odpadem dokládá i tím, že správnímu orgánu předložil seznam všech osob, kterým byl odpad předáván, čímž významně přispěl jak k odhalení deliktu, tak k uložení sankce. Obdobně jako ve správní žalobě polemizuje stěžovatel i v závěru kasační stížnosti o účelu horní hranice pokuty a uvádí, že i tyto souvislosti měl vzít městský soud v úvahu.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem stěžovatel navrhuje rozsudek městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti stručné vyjádření, v němž uvedl, že se s argumenty stěžovatele již vypořádal v řízení o správní žalobě a odkázal na vyjádření k ní.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval problematikou přípustnosti kasační stížnosti a dalších podstatných náležitostí. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem a jsou splněny i obsahové náležitosti dle § 106 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud následně přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Předně je vhodné zdůraznit, že mezi účastníky řízení není sporu o spáchání správního deliktu. Spor se vede jen o výši uložené pokuty a s tím související výklad skutkových okolností. Stěžovatel se domnívá, že si městský soud chybně vyložil ustanovení § 67 odst. 2 zákona o odpadech, neboť při ukládání pokuty nebylo přihlédnuto k závažnosti ohrožení životního prostředí.

V případech kdy je předmětem sporu výše správní pokuty, přicházejí v úvahu dvě procesně rozdílné situace, kterými může správní soud do určení její výše zasáhnout. První možnost vyplývá z § 78 odst. 1 věty druhé s. ř. s. a uplatní se v situaci, kdy soud zjistí, že při ukládání pokuty byly překročeny zákonem stanovené meze správního uvážení, či byl zákon zneužit. Druhou možností je moderace pokuty dle § 78 odst. 2 s. ř. s. V takovém případě může správní soud na základě odůvodněného návrhu od uložené pokuty upustit, popřípadě pokutu snížit. To vše za podmínky, že neexistují důvody pro zrušení rozhodnutí a pokuta byla uložena v nepřiměřené výši. Směr, kterým se bude rozhodování soudu ubírat, však musí vymezit žalobce ve správní žalobě a to především formulací žalobního petitu. Z něj musí být dostatečně zřejmé, zda žalobce požaduje zrušení správního rozhodnutí z důvodu překročení mezí správního uvážení, či napadá pouze nepřiměřenou výši pokuty a požaduje její moderaci. Obě varianty se mohou samozřejmě doplňovat prostřednictvím petitu eventuálního. V daném případě si stěžovatel vybral první možnost, neboť navrhl zrušit napadené rozhodnutí žalovaného (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).

V otázce výběru určitých variant posouzení přiměřenosti sankce lze odkázat na

dřívější rozhodnutí zdejšího soudu. Ten například v rozsudku ze dne 3. 4. 2012, č. j. 1 Afs 1/2012 - 36, č. 2671/2012 Sb. NSS, konstatoval: „Soudní řád správní umožňuje správnímu soudu zohlednit hledisko přiměřenosti sankce jen v situaci, kdy je soud podle § 78 odst. 2 s. ř. s. na návrh žalobce nadán pravomocí nahradit správní uvážení a výši uložené sankce moderovat a zároveň je správním orgánem uložená sankce zjevně nepřiměřená. Prostor pro zohlednění přiměřenosti ukládané sankce podle § 78 odst. 1 s. ř. s. by byl dán pouze tehdy, pokud by vytýkaná nepřiměřenost měla kvalitu nezákonnosti, tj. v případě, že by správní orgán vybočil ze zákonných mantinelů při ukládání pokuty, jeho hodnocení kritérií pro uložení pokuty by postrádalo logiku, správní orgán by nevzal do úvahy všechna zákonná kritéria, uložená pokuta by byla likvidační apod.“ Vyplývá z toho, že při aplikaci § 78 odst. 1 soudy posuzují splnění podmínek pro uložení správní pokuty, včetně přezkoumatelnosti odůvodnění a meze správního uvážení. Úkolem Nejvyššího správního soudu je tak posoudit, zda se těmito podmínkami městský soud zabýval.

Nejvyšší správní soud zjistil, že se uvedeným podmínkám městský soud věnoval dostatečně. Městský soud ověřil, že správní orgány správně vyhodnotily počínání stěžovatele jako ohrožení životního prostředí a zkoumaly proto míru závažnosti takového ohrožení. Stručně shrnul i podstatné skutkové okolnosti, které byly promítnuty do stanovení výše uložené pokuty. Z rozsudku je rovněž patrné, že se městský soud zabýval i okolnostmi, které lze hodnotit ve prospěch stěžovatele – odpady předané společnosti O2 Czech Republic spol. s r.o. nebyly dále použity a odpady předané paní N. byly následně postoupeny osobě, která byla k nakládání oprávněna. Shledal proto, že se správní orgány pohybovaly v zákonném rámci a nepřekročily meze správního uvážení. Za takové situace se již městský soud nemohl vyjadřovat k přiměřenosti uložené pokuty a její výši, neboť při aplikaci § 78 odst. 1 s. ř. s. není pro takové posouzení místo. Městský soud tak v podstatě výklad § 67 odst. 2 zákona o odpadech vůbec neprováděl. Pouze ověřil, že bylo k závažnosti ohrožení životního prostředí přihlédnuto. V tomto ohledu je tak nedůvodná námitka, že soud při výkladu § 67 odst. 2 zákona o odpadech pochybil.

V dalších kasačních námitkách se stěžovatel snaží zpochybnit přiměřenost uložené pokuty, kterou považuje za příliš přísnou. Ve své podstatě se jedná o zopakování argumentace ze správní žaloby. Nejvyšší správní soud se však těmito námitkami blíže nezabýval, neboť se napadeného rozsudku v podstatě nedotýkají. Proč se městský soud nemohl přiměřeností pokuty zabývat, dostatečně vyplývá z výše uvedených závěrů.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud nemohl dospět k jinému závěru, než posoudit kasační stížnost jako nedůvodnou a jako takovou ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítnout.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalovaný náhradu nákladů nežádal a ostatně mu ani žádné náklady, nad rámec vyplývající z jeho úřední činnosti, nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 7. května 2014

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu